

Вибірковий компонент	Медицина залежностей
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Назва спеціальності/ освітньо-професійної програми	223 Медсестринство ОПП Лікувальна справа
Форма навчання	Денна
Курс, семестр	IV курс (8 семестр)
Семестровий контроль	Диференційований залік
Обсяг годин (усього: з них лекції/практичні/ самостійна робота)	Всього 90 годин, 3 кредити ЄКТС: з них 15 год лекційних, 30 год практичних, самостійної роботи - 45 год.
Мова викладання	Українська
Викладач	Звірич Ірина Михайлівна, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії
Короткий опис	
Вимоги до початку вивчення	Передумовами для вивчення ВК є раніше здобуті результати навчання з курсу вивчення загальноосвітніх дисциплін (біологія, хімія) та ОК: анатомії, фізіології, основ психології, фармакології, психіатрії.
Що буде вивчатися	Біологічні аспекти залежностей: Нейробіологія залежності: Вивчаються нейронні шляхи, нейромедіатори (дофамін, серотонін, ГАМК та інші) та зміни в мозку, що відбуваються під впливом психоактивних речовин та при формуванні залежної поведінки. Генетична схильність: Досліджується роль генетичних факторів у розвитку залежностей. Фармакологія психоактивних речовин: Вивчається дія різних речовин на організм, їх метаболізм, фармакокінетика та фармакодинаміка. Фізіологічні наслідки вживання: Досліджуються вплив залежностей на різні органи та системи організму (серцево-судинну, нервову, травну, ендокринну тощо). Синдром відміни (абстиненція): Вивчаються механізми розвитку, клінічні прояви та методи лікування абстинентного синдрому. Психологічні аспекти залежностей: Психологічні теорії залежності: Розглядаються різні психологічні моделі,

що пояснюють виникнення та розвиток залежностей (когнітивно-поведінкова, психодинамічна, соціально-навчальна тощо).

Психологічні фактори ризику та захисту: Вивчаються особистісні особливості, емоційний стан, копінг-стратегії, соціальна підтримка, що впливають на ймовірність розвитку залежності.

Когнітивні порушення: Досліджуються зміни в мисленні, пам'яті, увазі та інших когнітивних функціях, пов'язані із залежностями.

Психічні розлади та коморбідність: Вивчається взаємозв'язок між залежностями та іншими психічними розладами (депресією, тривожними розладами, розладами особистості тощо).

Соціальні аспекти залежностей:

Соціально-економічні фактори ризику: Досліджується вплив бідності, безробіття, соціальної ізоляції, культурних норм та інших соціальних факторів на поширеність залежностей.

Вплив на сім'ю та оточення: Вивчаються наслідки залежностей для родичів, друзів та інших соціальних зв'язків.

Стигма та дискримінація: Розглядаються соціальні стереотипи та упередження щодо людей із залежностями та їх вплив на процес лікування та реабілітації.

Профілактика на соціальному рівні: Розробка та оцінка ефективності програм профілактики залежностей, спрямованих на різні групи населення.

Клінічні аспекти залежностей:

Діагностика залежностей: Використання клінічних критеріїв (DSM-5, МКХ-10), скринінгових інструментів та інших методів для виявлення залежностей.

Лікування залежностей: Вивчаються різні методи лікування, включаючи медикаментозну терапію (детоксикація,

	підтримуюча терапія, антагоністи опіоїдів тощо), психотерапію (когнітивно-поведінкова терапія, мотиваційне інтерв'ю, групова терапія), соціальну підтримку та програми реабілітації. Невідкладні стани: Надання допомоги при гострих інтоксикаціях, передозуваннях та інших невідкладних станах, пов'язаних із вживанням психоактивних речовин. Реабілітація та ресоціалізація: Розробка та впровадження програм, спрямованих на відновлення фізичного та психічного здоров'я, соціальних зв'язків та повернення до повноцінного життя після лікування залежності. Профілактика рецидивів: Вивчення факторів ризику рецидиву та розробка стратегій їх запобігання.
Чому це цікаво/ треба вивчати	Розуміння складної природи залежності: Залежність – це не просто "слабка воля" чи погана звичка. Це складний біопсихосоціальний феномен, що включає зміни в мозку, психологічні потреби та соціальне оточення. Вивчаючи медицину залежностей, ви глибоко розумітимете ці взаємопов'язані фактори, розкриваючи механізми формування та підтримки залежної поведінки. Поєднання різних наукових дисциплін: Ця галузь інтегрує знання з нейронаук (розуміння нейронних шляхів задоволення та винагороди), фармакології (дія психоактивних речовин на мозок і тіло), психіатрії (коморбідні психічні розлади), психології (мотивація, когнітивні процеси, травма), соціології (вплив соціального середовища) та епідеміології (поширеність та фактори ризику). Таке міждисциплінарне поєднання робить навчання різноманітним та стимулюючим. Можливість допомогти людям у складних життєвих ситуаціях: Залежність завдає величезних страждань як самим залежним, так і їхнім родинам. Вивчаючи медицину залежностей, ви

	отримаєте знання та навички, необхідні для надання ефективної допомоги, полегшення болю, відновлення здоров'я та повернення людей до повноцінного життя. Відчуття здатності допомогти тим, хто цього потребує, є надзвичайно цінним. Вивчення поведінки людини на глибокому рівні: Залежність оголює глибинні мотивації, страхи та потреби людини. Розуміння того, чому люди вдаються до вживання речовин або компульсивної поведінки, дає унікальну можливість зазирнути в складність людської психіки. Постійний розвиток галузі: Медицина залежностей є відносно молодою та динамічно розвивається галуззю. Постійно проводяться нові дослідження, розробляються інноваційні методи лікування та профілактики. Це означає, що навчання ніколи не буде статичним, а завжди буде сповнене нових відкриттів та можливостей для вдосконалення. Соціальна значущість: Залежності є серйозною соціальною проблемою, що призводить до злочинності, безробіття, руйнування сімей та інших негативних наслідків. Фахівці в галузі медицини залежностей відіграють важливу роль у зменшенні шкоди, пов'язаної із залежностями, та сприяють створенню більш здорового та безпечного суспільства. Розвиток емпатії та розуміння: Робота з людьми, які страждають від залежностей, вимагає високого рівня емпатії, терпіння та розуміння. Вивчаючи медицину залежностей, ви розвиватимете ці важливі особистісні якості, що є цінними не лише в професійному, але й у повсякденному житті.
--	---

Чому можна навчитися:

РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.

РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.

РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.

РН 5. Дотримуватись правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

РН 8. Вживати заходи, спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта.

РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.

РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги.

РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську допомогу.

РН 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.

РН 18. Дотримуватись правил ефективної

	взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення. РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню. ДРН 1. Надавати невідкладну та екстрену медичну допомогу в разі критичних та термінальних станів, керуючись чинними протоколами, із застосуванням медичного інструментарію та знань з групової належності затверджених лікарських засобів, особливостей їхньої фармакокінетики та фармакодинаміки (способи введення, дозування, показання, протипоказання, взаємодії між собою, побічні ефекти, передозування та способи усунення їх, в т.ч. наркотичних засобів).
Як можна користуватися набутими знаннями й уміннями	Загальні компетентності: ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії. Спеціальні компетентності: СК 1. Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці. СК 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності. СК 4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-освітню роботу. СК 5. Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і

	професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами. СК 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям. СК 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства. СК 8. Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності. СК 9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності. СК 10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги. СК 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя). СК 13. Здатність до використання професійно-профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів. СК 14. Здатність до дотримання
--	---

	принципів медичної етики та деонтології. Додаткові спеціальні компетентності ДСК 1 Здатність до застосовування сукупностей принципів надання невідкладної та екстреної медичної допомоги в цивільних умовах постраждалим, забезпечити власну безпеку, виявити фактори, що впливають на стан здоров'я пацієнтів. ДСК 4. Здатність до застосовування практичних умінь та навичок у процесі призначення лікування та розрахунку дози лікарських засобів, які вводяться пацієнтам різного віку у типових випадках найбільш поширених захворювань. ДСК 5. Здатність до застосовування практичних умінь та навичок при виконанні серцево-легеневої реанімації, у тому числі із застосуванням дефібрилятора та дихального обладнання
--	--